

Академічне письмо та критичне мислення

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Аналітика соціальних даних</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркові</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестри</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кред. ЕКТС/150 годин лекції 18 год., практичні заняття 36 год., самостійна робота 96 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен, МКР</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор і практичні: к.філос.н., доц. Коломієць Тетяна Володимирівна 096-327-05-56 tana_kol@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipo.kpi.ua/course/view.php?id=7838</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Процес модернізації вищої школи багато в чому визначається станом академічної культури та рівнем критичного мислення. Наразі студентська академічна культура характеризується як деформована. В основі цієї деформації лежить мотивація значної частини студентства на формальні атрибуції вищої освіти (оцінки, стипендія, диплом та ін.), а не на отримання професійних знань. Така деформована мотивація є індикатором низького рівня академічної культури та відсутності знань, умінь і досвіду академічного письма.

Комунікація з викладачем можлива і заохочуватиметься в межах навчальних занять, а також в межах консультацій з викладачем, місце та час якої повідомляється студентам додатково.

Метою навчальної дисципліни є підсилення у студентів здатностей:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів
- здатність бути критичним і самокритичним;

Завданням дисципліни є формування таких результатів навчання:

- Практичного застосування отриманих знань при написанні наукової роботи та проведенні наукових досліджень;
- формування у майбутніх фахівців-соціологів високого рівня наукової культури та академічної доброчесності;
- формування у майбутніх фахівців-соціологів особистісної професійної спрямованості.

Під час вивчення дисципліни здобувачі також зможуть:

- засвоїти основні поняття навчального курсу;
- розуміти систему методів наукових досліджень;
- оволодівати основами академічної доброчесності;
- дотримуватися вимог до написання наукових робіт у вищому навчальному закладі, правил оформлення посилань на джерела та бібліографічних списків;
- реалізовувати принципи забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях;
- організовувати власну академічну діяльність із написання наукових текстів;
- знаходити наукові джерела, проводити їх аналіз та правильно посилатися на них у науковій роботі;
- розвивати та демонструвати високий рівень критичного мислення;
- викладати та оформлювати результати дослідження;
- публічно захищати результати академічної діяльності.

Згідно з освітньо-науковою програмою, засвоєння освітнього компоненту сприяє підсиленню таких компетенцій та програмних результатів навчання:

- ЗК 03 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ФК 05 Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проєктів українською та іноземною мовами.
- ФК 08 Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.
- ФК 10 Здатність презентувати результати наукових досліджень і готувати наукові доповіді та публікації.
- ПРН 05 Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.
- ПРН 06 Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.
- ПРН 08 Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна може вивчатися після соціогуманітарного, правового, соціально-управлінського блоку дисциплін.

Програма навчальної дисципліни «Академічне письмо та критичне мислення» відповідає навчальному плану підготовки соціологів-магістрів, надає можливість отримати чітке уявлення про засади критичного мислення, принципи академічного письма, вимоги та методологію академічного написання текстів, готує студентів до самостійного дослідження та написання наукових робіт, курсових та дипломних робіт. Курс «Академічне письмо та критичне мислення» є важливою складовою частиною вивчення фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін. Він закладає основу для отримання соціологами глибоких знань з проблем методології та методики написання академічних текстів для їх подальшого застосування в практичній діяльності в якості магістрантів, аспірантів, викладачів соціології, наукових співробітників, експертів. Курс логічно пов'язаний з такими дисциплінами: «Методологія та методи соціологічного дослідження конфліктів», «Крос-національні дослідження в соціології».

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Семінарські	СРС
Тема 1. Принципи функціонування вищої освіти. Основні поняття, підходи і завдання курсу.	6	1	2	3
Тема 2. Критичне мислення: поняття, підходи, шляхи формування.	6	1	2	3
Тема 3. Проблема істини і структура академічного знання.	6	1	2	3
Тема 4. Академічна доброчесність: поняття, виміри.	7	1	2	4
Тема 5. Поняття інтелектуальної власності та її порушення. Принципи формування академічної культури.	7	1	2	4
Тема 6. Поняття і методи наукового дослідження.	7	1	2	4
Тема 7. Усна і письмова комунікація в науковому дискурсі	7	1	2	4
Тема 8. Основні стилі і жанри академічного письма.	6	1	2	3
Тема 9. Організаційні аспекти академічної роботи.	6	1	2	3
Тема 10. Основні етапи написання наукового тексту.	6	1	2	3
Тема 11. Вибір теми наукового дослідження та визначення її актуальності.	6	1	2	3
Тема 12. Структура та оформлення наукової роботи.	7	1	2	4
Тема 13. Основні принципи роботи з науковими джерелами.	7	1	2	4
Тема 14. Реферат як жанр академічного письма.	6	1	2	3
Тема 15. Особливості есе як жанру академічного письма.	6	1	2	3
Тема 16. Основні правила написання наукової статті та тез.	6	1	2	3
Тема 17. Курсова робота: сутність, структура етапи написання.	6	1	1	4
Тема 18. Правила і принципи публічного виступу з оприлюднення результатів академічного дослідження.	6	1	1	4
МКР	6	0	2	4
Підготовка до екзамену	30	0	0	30

Усього годин	150	18	36	96

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. Академічне письмо : навчальний посібник. Укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. – Миколаїв : НУК, 2022. – 116 с.
<https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7b717def-2ac0-454d-826f-ce62ebccef75/content>
2. Вознюк Г. Л., Булик-Верхола С. З., Василишин І. П., Гнатюк М. В., Ментинська І. Б. Навчальний посібник-практикум з академічного письма. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 108 с.
3. Николіук Т. В., Шкляева Н. В. Ділова українська мова та академічне письмо : навч. посібник. Луцьк : Луцький НТУ, 2022. 65 с.
4. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» 2025 // URL: <http://kpi.ua/files/honorcode.pdf>
5. Рижко Л. В. Академічна доброчесність та культура наукового письма // Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2021. № 3. С. 45–52.

4.2 Допоміжна література:

1. Бабенко С.С. Як написати академічний навчальний текст: короткий довідник для студентства факультету соціології. Електронне видання. К.: ВПЦ "Київський університет". 2016. – 32 с.
2. Еко Умберто Як написати дипломну роботу (пер. Я.Глотов).
https://chtyvo.org.ua/authors/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dyplomnu_robotu/
3. Підготовка кваліфікаційних робіт за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Коломієць, І. В. Піголенко. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,98 Мбайт). – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 90 с.
4. Organizing Your Social Sciences Research Paper
<https://libguides.usc.edu/writingguide/academicwriting>

В якості допоміжних матеріалів пропонується використання інформаційних ресурсів кафедри соціології, що містять відеоматеріали з лекціями провідних вчених, їх монографії і статті, а також методичні матеріали і архів фахового наукового видання кафедри.

1. <http://www.sociology.kpi.ua/literature> - кафедра соціології КПІ ім.Ігоря Сікорського
2. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
3. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Социология: теория, методы, маркетинг.
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
5. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Лекція 1.
1	Тема 1. Принципи функціонування вищої освіти. Основні поняття, підходи і завдання курсу. Університет як соціальний інститут та організація. Концепції класичного університету (Вільгельм Гумбольдт про дослідницький університет; Джон Генрі Ньюмен про ліберальний (інтелектуальний) університет). Місія університету як синтез освіти, науки і бізнесу. Основні засади європейської вищої освіти: незалежність, нейтральність; спрямованість на наукове пізнання та розвиток; критичне осмислення знання; університет як культурний центр. Поняття «академічне письмо», «академічна доброчесність», «жанри академічного письма». СРС: охарактеризуйте принципи партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» Література: 2,3,5
2	Тема 2. Критичне мислення: поняття, підходи, шляхи формування. Поняття критичного мислення. Роль критичного мислення в науці. Політичні, соціально-економічні, юридичні аспекти науки як соціального інституту. Когнітивні аспекти науки як сфери пізнавальної діяльності. Історичний контекст розвитку науки. Томас Кун і «Структура наукових революцій». Поняття парадигми, наукового співтовариства. Кризи і аномалії в «нормальній» науці. Основні тенденції розвитку науки (ретроспективний та перспективний виміри). СРС: Проаналізуйте концепцію епістемологічного анархізму П.Фейєрабенда. Література: 1, 4;8
	Лекція 2.
3	Тема 3. Проблема істини і структура академічного знання. Поняття істини. Функції істини у науковому пізнанні. Проблема існування істини. Об'єктивізм та релятивізм. Наукова істина та проблема пошуку її критеріїв. Раціональні засади істинності. Верифікація та фальсифікація. Практика як критерій істини. Форми істини. Істина й омана. Діалектика розвитку наукового пізнання. Чуттєве пізнання та його елементи. Специфіка і роль чуттєвого пізнання суспільної людини. Раціональне пізнання та його форми: а) поняття як основна форма раціонального пізнання; б) судження та умовиводи; в) роль категорій у функціонуванні і розвитку раціонального пізнання, мислення, свідомості. Типи раціональності в сучасній культурі. Аргументація як методологія переконання в еволюційній і когнітивній епістемології. СРС: Порівняйте концепції конвенціоналізму та прагматизму у теорії істини. Визначте, за якими критеріями можна оцінити істинність наукового дослідження. Література: 2,4,8
4	Тема 4. Академічна доброчесність: поняття, виміри. Поняття моралі і довіри в науковому дискурсі. Основні ціннісні орієнтири науковців. Бюрократизація науки як виклик. Поняття «етосу науки» Р.Мертон. Основні принципи академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Форми порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання). СРС: Визначте проблеми і перспективи комерціалізації науки. Література: 2, 4, 8.
	Лекція 3.

5	Тема 5. Поняття інтелектуальної власності та її порушення. Принципи формування академічної культури. Поняття матеріальної та інтелектуальної власності. Зародження права інтелектуальної власності за доби Просвітництва (Джон Локк: право творця літературного твору –це «його невід’ємне право, що виникає власне з природи творчої діяльності й існує незалежно від визнання його державною владою»). Інтелектуальна власність у постіндустріальному й інформаційному суспільстві. Авторське право: від першого закону про авторське право («Статут королеви Анни» в Англії у 1710 р. закріпив за автором виключне право на опублікування свого твору протягом 14 років) до сьогодні. Можливості й правила використання інтелектуальної власності. Концепція «суспільного надбання» та концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі. Запобігання плагіату як основний принцип академічної культури. СРС: охарактеризувати особливості реалізації права на інтелектуальну власність. Література: 7.
6	Тема 6. Поняття і методи наукового дослідження. Поняття академічного дослідження. Основні принципи дослідницької роботи. Значення особистої мотивації дослідника для написання якісної наукової роботи. Соціальна вагомість дослідницької діяльності для суспільства в цілому. Практична цінність навичок, здобутих в результаті самостійної наукової роботи, для діяльності соціолога. Зарубіжний досвід навчання основам наукових досліджень та критичного мислення. Завдання підвищення рівня вітчизняних наукових досліджень. Загальнонаукові методи. Теоретичні та емпіричні методи дослідження. Загальнонаукові теоретичні методи наукових досліджень. Системний метод. Історичний метод. Метод аналізу і синтезу. Метод дедукції та індукції. Теоретичні методи, специфічні для дослідження соціальних явищ. СРС: Спіральна динаміка наукового дослідження; дослідницьке коло (від вибору теми, до літератури, методів дослідження, структури роботи і висновків). Література: 3,4,9
Лекція 4.	
7	Тема 7. Усна і письмова комунікація в науковому дискурсі Поняття комунікації в науковому дискурсі. Види, типи, рівні комунікації. Усне мовлення. Публічний виступ, презентація, доповідь: єдність форми і змісту; вербальна й невербальна складові (образність й виразність, аргументація, інтонація, міміка і жести). Контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання. Навички академічної дискусії, полеміки. «Мозковий штурм» (brainstorm). Мистецтво слухати. Мистецтво читати, аналізувати, критично осмислювати прочитане. Писемне мовлення: сутність, характеристики. СРС: визначте, у чому полягає активне читання. Література: 4,6,7
8	Тема 8. Основні стилі і жанри академічного письма. Поняття стилю і жанру. Науковий стиль та його різновиди. Текст як форма реалізації академічного письма. Монографія, стаття, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, есе, тези, анотація (довідкова й рекомендаційна анотація, загальна й аналітична рекомендація), рецензія (невелика стаття науково-теоретичного чи науково-популярного характеру, що містить критичне осмислення наукової праці з метою інформування чи оцінювання), лекція, огляд, дослідницька пропозиція, тези, реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, реферат-огляд). СРС: надайте основні характеристики наукового стилю письма. Література: 1, 5, 11.
Лекція 5.	
9	Тема 9. Організаційні аспекти академічної роботи. Основи тайм-менеджменту в академічній роботі. Загальні механізми використання часу. Планування як основа ефективної академічної роботи. Самоорганізація і локус контролю. Методи і принципи ефективної організації часу (цілепокладання, пріоритетність, розподіл задач, конкретизація цілей і завдань). Матриця Ейзенхауера (практика побудови та використання). Принципи організації робочого часу, робочого простору та інструментів. Використання лінійних конспектів та ментальних карт. Ментальні карти: поняття, структура.

	СРС: потенціал використання ментальних карт у академічних дослідженнях. Література: 2,6,8
10.	Тема 10. Основні етапи написання наукового тексту. Підготовчий, основний та завершальний етапи написання наукового тексту. Композиція абзацу та композиція тексту роботи. Задум (на основі критичного опрацювання наявної літератури) – бачення проблеми (майбутній об'єкт дослідження) – пропозиція вирішення проблеми (гіпотеза) – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту. Вимоги оригінальності, чіткості, новизни. Структурування тексту: вступ – основний текст (виклад аргументації із належним використанням оригінальних текстів і джерел) – висновки. СРС: проаналізуйте основні механізми визначення ідеї та актуальності наукового тексту Література: 3,4
	Лекція 6.
11.	Тема 11. Вибір теми наукового тексту та визначення її актуальності. Вибір теми наукового тексту (фундаментальні і прикладні теми). Принципи вибору теми наукового тексту (за Умберто Еко). Основні правила формулювання назви тексту. Особиста зацікавленість студента, користь для майбутньої професійної діяльності. Наявність проблеми (невирішених питань, неврегульованих відносин, соціологічних колізій, тощо). Соціальна важливість обраної теми. Ступінь наукової розробки, наявність літератури. Рівень знайомства студента з темою. Реальність проведення дослідження за графіком виконання наукових робіт. Можливість дослідження теми для статті, дипломної, кваліфікаційної магістерської роботи, для кандидатської дисертації. СРС: проаналізуйте критерії вибору теми наукового тексту. Література: 5,9
12.	Тема 12. Структура та оформлення наукової роботи. Визначення об'єкту, предмету, мети та завдань наукового дослідження. Постановка наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження. Складові частини наукової роботи. Вступ (необхідні елементи вступу), основна частина, висновки. Розроблення структури наукової роботи за допомогою комп'ютерної програми MindMap. Відповідність структурних елементів основної частини та висновків меті та завданням наукової роботи. Написання пропозицій до дослідницького проекту. Обґрунтування актуальності обраної теми. Проблема, на вирішення якої спрямовано дослідження, соціальна вагомість цієї проблеми. СРС: переваги використання комп'ютерних програм для розроблення структури наукової роботи Література: 1,2,6
	Лекція 7.
13	Тема 13. Основні принципи роботи з науковими джерелами. Якість наукових джерел, які використовуються студентами при написанні наукових робіт. Принципи цитування та парафразу. Визначення якості українських джерел: перелік фахових видань, затверджений ВАК, Інтернет сайти окремих журналів. Визначення якості іноземних джерел: рейтинг англомовних правових видань. Етапи роботи з літературою. Пошук; систематизація та зберігання інформації; конспектування; оформлення бібліографії. Бази повнотекстових матеріалів. База Ліга-Закон, наукова електронна бібліотека періодичних видань бібліотеки Вернадського, електронні каталоги інших бібліотек, Інтернет пошук за допомогою GOOGLE SCHOLAR. Системи збереження та конспектування інформації за допомогою програм Word, OneNote, EverNote. СРС: охарактеризуйте правила оформлення посилань та бібліографічних списків, затверджені ВАК України та їх використання в студентській науковій роботі. Література: 1,10,11
14	Тема 14. Реферат як жанр академічного письма. Поняття реферату, реферування. Інформативні (реферати-конспекти) та індикативні (реферати-резюме): сутність, особливості. Структура реферату: бібліографічний опис та текст реферату. Особливості написання оглядових рефератів. Основні структурні елементи тексту реферату. Мовні кліше, що використовуються в рефератах. Особливості реферування перекладних текстів

	(«фальшиві друзі перекладачів», принципи адекватності і трансформації). Основи коректного оформлення посилань. Анотований реферат: поняття, характеристики. СРС: визначте, в чому полягає різниця між інформативними та індикативними рефератами. Література: 1,3,4
	Лекція 8.
15	Тема 15. Особливості есе як жанру академічного письма. Використання жанру критики, наукової публіцистики в академічних текстах. Історія становлення есе як жанру академічного письма (М. Монтень, Ф.Бекон). Визначення та особливості есе як аналітичної роботи (наявність чіткої авторської позиції з приводу наведених ідей, аргументів та контраргументів, аналіз теоретичного та емпіричного матеріалу). Структура та змістовні елементи есе (критичний аналіз підходів та позицій щодо певної соціальної чи наукової проблеми, формулювання й аргументація власної авторської візії). СРС: визначте роль авторської позиції у процесі написання есе. Література: 3,5,8,9
16	Тема 16. Основні правила написання наукової статті та тез. Поняття і структура наукової статті. Принципи вибору заголовку наукової статті. Логічність, лаконічність, грамотність, аргументованість як необхідні характеристики наукової статті. Основні вимоги до структурних елементів статті: (постановка проблеми в загальному вигляді; аналіз останніх досліджень та публікацій; формулювання мети статті; виклад основного матеріалу; висновки; перелік використаних джерел). Поняття тез як коротко сформульованих основних положень статті. Специфіка змісту і стилю тез. Класифікація тез. Вимоги до написання тез. СРС: здійсніть компаративний аналіз структурної і змістовної частини статті та тез. Література: 4,7,10
	Лекція 9.
17	Тема 17. Курсова робота: сутність, структура етапи написання. Поняття курсової роботи як виду самостійного навчально-академічного дослідження. Основні етапи роботи над курсовими: підготовчий, основний, заключний. Робота з джерелами. Складання розгорнутого плану курсової роботи. Формулювання плану як загальної схеми розкриття теми роботи. Логічна детермінованість і взаємозалежність структурних елементів плану. Принципи підготовки тексту і оформлення джерел курсової роботи. Формальні і змістовні вимоги до оформлення курсових робіт. СРС: доведіть важливість підготовчого етапу у написанні курсової роботи. Література: 1,2
18	Тема 18. Правила і принципи публічного виступу з оприлюднення результатів академічного дослідження. Основні етапи публічного виступу (докомунікативний, комунікативний, післякомунікативний). Основні моделі усної публічної комунікації. Аналіз аудиторії та можливих комунікативних бар'єрів. Типи комунікативних бар'єрів: фонетичний, стилістичний, семантичний, логічний Наукова доповідь як вид публічного виступу (ораторського монологу). Вербальна і невербальна комунікація під час публічного виступу (ораторського монологу). Використання презентацій в публічних виступах з оприлюднення результатів дослідження. СРС: охарактеризуйте основні прийоми ефективного публічного виступу. Література: 2,4,5

Семінарські (практичні) заняття

Семінарські заняття мають на меті розвиток у студентів вміння працювати з науковою літературою, приймати активну участь у дискусії, формулювати та відстоювати свою позицію, розробляти та представляти презентації з ключових тем.

Основною формою роботи на семінарському занятті є практичні кейси, які поєднують теоретичні та прикладні аспекти курсу та дозволяють діагностувати дослідницько-комунікативні компетентності

магістрантів в поєднанні з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність понять і визначень, дану магістром під час вирішення практичних кейсів, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії.

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

- сформувані у студентів поняття академічної культури, академічної доброчесності;
- надати студентам знання про основні сучасні тенденції роботи над академічними текстами;
- навчити використовувати здобуті навички та знання на практиці;

Семінарське заняття 1. Принципи функціонування вищої освіти. Основні поняття, підходи і завдання курсу. Мета: ознайомити з основними принципами функціонування вищої освіти в суспільстві, визначити поняття класичного та дослідницького університету.

Семінарське заняття 2. Критичне мислення: поняття, підходи, шляхи формування. Мета: ознайомити з основними принципами формування критичного мислення, визначити поняття парадигми, наукового співтовариства. Визначити основні тенденції розвитку науки (ретроспективний та перспективний виміри).

Семінарське заняття 3. Проблема істини і структура наукового пізнання. Головні проблеми сучасної науки. Мета: ознайомити з проблемами існування істини, пошуку її критеріїв, специфікою і роллю раціонального та чуттєвого пізнання, типами раціональності в сучасній культурі.

Семінарське заняття 4. Академічна доброчесність як запорука розвитку сучасної науки. Мета: визначити основні правила академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Семінарське заняття 5. Поняття інтелектуальної власності та її порушення. Принципи формування академічної культури. Мета: визначити поняття та історичні аспекти розвитку інтелектуальної власності, проаналізувати концепції «суспільного надбання» та концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі.

Семінарське заняття 6. Поняття і методи академічного дослідження. Мета: проаналізувати основні принципи дослідницької роботи, проблеми низької якості написання наукових робіт в Україні, ознайомити з теоретичними та емпіричними методами дослідження, особливостями їх застосування в наукових дослідженнях.

Семінарське заняття 7. Усна і письмова комунікація студентів. Мета: ознайомити з поняттям усної та письмової комунікації в науковому дискурсі, їх видами і типами, проаналізувати прийоми активного читання наукових текстів.

Семінарське заняття 8. Основні стилі і жанри академічного письма. Мета: визначити поняття стилю і жанру, охарактеризувати науковий стиль та його різновиди.

Семінарське заняття 9. Організаційні аспекти академічної роботи. Мета: проаналізувати тайм-менеджмент як механізм підвищення ефективності академічної роботи.

Семінарське заняття 10. Основні етапи написання наукового тексту. Мета: охарактеризувати підготовчий, основний та завершальний етапи написання наукового тексту, принципи структурування тексту.

Семінарське заняття 11. Вибір теми наукового тексту та визначення її актуальності. Мета: ознайомити з принципами соціальної важливості обраної теми, її актуальності і перспектив подальших досліджень.

Семінарське заняття 12. Структура та оформлення наукової роботи. Мета: ознайомити з особливостями визначення об'єкту, предмету, мети та завдань наукового дослідження, постановкою наукових питань, складових частин наукової роботи, написанням висновків.

Семінарське заняття 13. Робота з науковими джерелами. Мета: виявити вимоги до якості наукових джерел, які можуть бути використані при написанні наукових робіт; ознайомити з етичними стандартами, що регулюють наукову діяльність в Україні, правилами оформлення посилань та бібліографічних списків, затверджені ВАК України.

Семінарське заняття 14. Реферат як жанр академічного письма. Мета: ознайомити з поняттям реферату, принципами реферування, типами, структурою рефератів.

Семінарське заняття 15. Особливості есе як жанру академічного письма. Мета: проаналізувати есе як жанр академічного письма, визначити структуру та змістовні елементи есе.

Семінарське заняття 16. Основні правила написання наукової статті та тез. Мета: охарактеризувати наукову статтю як вид академічного письма, визначити основні вимоги до структурних елементів статті.

Семінарське заняття 17. Курсова робота: сутність, структура етапи написання. Мета: проаналізувати курсову роботу як вид самостійного навчально-академічного дослідження, визначити основні етапи роботи над курсовими. Правила і принципи публічного виступу з оприлюднення результатів академічного дослідження. Мета: проаналізувати наукову доповідь як вид публічного виступу (ораторського монологу), основні прийоми ефективного публічного виступу.

Семінарське заняття 18. Модульна контрольна робота

Самостійна робота студента

З метою поглиблення знань студентів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з науковою літературою, пропонується самостійне опрацювання наукової літератури з проблемних питань. Від студентів вимагається знання основних проблем та визначень семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом дисципліни.

Самостійна робота здобувача включає:

підготовка до аудиторних занять – 62 год;

підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;

підготовка до екзамену – 30 год.

Загалом – 96 год.

Політика та контроль

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал кредитного модуля «Академічне письмо та критичне мислення», студенти виконують індивідуальне семестрове завдання шляхом написання МКР у форматі академічного есе.

Відвідуваність і виконання завдань

За умови практичної відсутності у вітчизняному науково-освітньому просторі комплексних навчально-наукових видань з даної проблематики, дуже важливо відвідувати лекції, на яких висвітлюватиметься систематизований навчальний матеріал, в обсязі, достатньому для опанування дисципліни магістрами. Студенту складно буде належно підготуватись до семінарського заняття, виконати практичне завдання, якщо він буде пропускати лекції. Тому для студентів, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, активна робота на лекційних заняттях просто необхідна і буде оцінюватись під час проведення експрес-контрольних. Разом з тим, відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь студента на практичних заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Кожне пропущене практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни. Немає конкретної кількості пропущених практичних занять, які потребуватимуть самостійного опрацювання студентом відповідних тем (виконання завдань) і додаткового спілкування з цього приводу з викладачем. Разом з тим, студент, який пропустив практичні заняття, може отримати низький рейтинг. В такому разі теми з пропущених семінарських занять мають бути обов'язково вивчені, а практичні завдання виконані студентом. Контроль рівня розуміння студентом пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час індивідуального спілкування з викладачем за графіком консультацій, або за можливості, під час навчального заняття («на парі»). Студент, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання).

Теми і завдання для практичних занять передбачені силабусом, доступні у системі «Кампус» та Moodle.

На лекціях та практичних заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Під час активної участі у семінарських заняттях заохочується не тільки опрацювання текстів, необхідних для опанування даної теми, а і демонстрування критичного мислення: участь у дискусіях, підняття та розкриття проблемних питань курсу, знаходження нестандартних інноваційних рішень.

Форми роботи

Навчальні заняття з дисципліни «Академічне письмо та критичне мислення» проводяться у формі лекцій та практичних семінарських занять.

На лекціях викладач формулює положення сучасних підходів до поняття, методів і технологій академічного дослідження, основних стилів і жанрів академічного письма. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 3 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Отримавши знання щодо основ науково-дослідницької діяльності, методів, методології, процедур та професійно-етичних стандартів проведення соціологічних досліджень з урахуванням принципів академічної культури і доброчесності, студенти сформулюють здатності критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну й соціальну діяльність на основі академічної культури.

Модульна контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені питанням методів, технік академічного письма.

Основною формою роботи на семінарському заняття є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Неформальна освіта.

За бажанням здобувача, в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин дисципліни в асинхронному режимі, зокрема через опанування дистанційних курсів та інших форм неформального навчання. Для врахування в рейтинговій системі оцінювання балів за такі курси, вони мають змістовно відповідати певним темам силабусу, а їх проходження узгоджене з викладачем дисципліни. На підтвердження проходження неформального

навчання студент має надати відповідний документ (сертифікат) із зазначенням назви курсів та їх обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [опитування за темою заняття, МКР](#)

Календарний контроль: [проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.](#)

Семестровий контроль: [екзамен](#)

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) відповіді, доповіді та доповнення відповідей інших студентів на семінарських заняттях;
- 2) написання МКР у форматі академічного есе;
- 3) екзамен

1. Робота на семінарських заняттях (максимальна кількість балів на 1 семінарському занятті становить 3)

активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії; складання кейсів;	3
активність роботи на семінарських заняттях, участь у дискусіях; доповнення;	2
робота на семінарських заняттях;	1

Максимальна кількість балів за активність на семінарських заняттях дорівнює $3 \cdot 12 = 36$ балів.

2. Написання МКР у форматі академічного есе (максимально 13 балів)

Інноваційно-творчий підхід до розкриття проблеми, дотримання формальних і змістовних вимог до академічного есе.	13
Глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція, дотримання формальних і змістовних вимог до академічного есе.	10-12
Обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками, дотримання формальних і змістовних вимог до академічного есе.	7-9
Достатнє розкриття проблеми з численними недоліками, незначне порушення формальних і змістовних вимог до академічного есе.	1-6
Недостатнє розкриття проблеми з численними недоліками, значне порушення формальних і змістовних вимог до академічного есе.	0

Заохочувальні бали

Всього не більше 5 балів за такі види робіт:

- за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, конкурсах студентських робіт, публікації);
- участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 36 + 13 + 51 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, які набрали протягом семестру 30 і більше балів ($RD \geq 0,3 R$) отримують допуск до екзамену.

Студенти, які не надали всіх передбачених програмою дисципліни документів не допускаються до екзамену.

Студенти, які надали всі документи, але набрали протягом семестру менше 30 балів ($RD < 0,3 R$) виправляють недоліки у наданих документах і отримують допуск до екзамену за результатами такої роботи з урахуванням якості складених документів і активності на семінарських (практичних) заняттях.

Екзамен.

Ваговий бал – 51.

Екзамен проводиться усно, на екзамен вноситься 3 запитання. Кожне питання оцінюється у 17 балів відповідно до системи оцінювання:

- “відмінно”, повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 15-17 балів;
- “добре”, достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 13-14 балів;
- “задовільно”, неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки) – 11-12 балів;
- «достатньо», неповна відповідь, суттєві помилки (не менше 60% потрібної інформації) – 10 балів;
- “незадовільно”, незадовільна відповідь – 0-9 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Працюючи на лекції, студенту важливо застосовувати техніку конспектування основних понять, ознак, класифікацій, визначень, процедур, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Під час підготовки до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Під час відповіді не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто

пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й оптимізувати процедуру проходження семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відеоконференцій та освітньої платформи Сікорський для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено к.філос.н., доценткою кафедри соціології Коломієць Тетяною Володимирівною

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 12 від 24.05.2024р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 9 від 26.06.2024).

Тематика модульних контрольних робіт:

1. Охарактеризуйте основні засади європейської вищої освіти: незалежність, нейтральність; спрямованість на наукове пізнання та розвиток; критичне осмислення знання; університет як культурний центр.
2. Проаналізуйте політичні, соціально-економічні, юридичні аспекти науки як соціального інституту.
3. Визначте основні тенденції розвитку науки (ретроспективний та перспективний виміри).
4. Охарактеризуйте принципи верифікації та фальсифікації як критеріїв істинності.
5. Проаналізуйте раціональне пізнання та його форми: а) поняття як основна форма раціонального пізнання; б) судження та умовиводи; в) роль категорій у функціонуванні і розвитку раціонального пізнання, мислення, свідомості.
6. Визначте поняття та основні принципи формування критичного мислення.
7. Охарактеризуйте основні принципи академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.
8. Проаналізуйте концепцію «суспільного надбання» та концепцію відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі.
9. Визначте соціальну значущість дослідницької діяльності для суспільства в цілому.
10. Охарактеризуйте теоретичні методи, специфічні для дослідження соціальних явищ.
11. Публічний виступ: контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання.
12. Визначте текст як форму реалізації академічного письма.
13. Охарактеризуйте методи і принципи ефективної організації часу (цілепокладання, пріоритетність, розподіл задач, конкретизація цілей і завдань).
14. Опишіть ідею та актуальність наукового тексту, основні механізми їх визначення.
15. Охарактеризуйте основні етапи роботи над академічним текстом: задум– бачення проблеми – пропозиція вирішення проблеми – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту.
16. Проаналізуйте роль тайм-менеджменту у роботі над академічними текстами.
17. Проаналізуйте принцип відповідності структурних елементів основної частини та висновків меті та завданням наукової роботи.
18. Проаналізуйте принципи постановки наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження.
19. Визначте поняття курсової роботи як виду самостійного навчально-академічного дослідження.
20. Охарактеризуйте наукову доповідь як вид публічного виступу (ораторського монологу).

Питання до екзамену:

1. Університет як соціальний інститут та організація.
2. Концепції класичного університету (Вільгельм Гумбольдт про дослідницький університет; Джон Генрі Ньюмен про ліберальний (інтелектуальний) університет).
3. Місія університету як синтез освіти, науки і бізнесу.
4. Основні засади європейської вищої освіти: незалежність, нейтральність; спрямованість на наукове пізнання та розвиток; критичне осмислення знання; університет як культурний центр.
5. Поняття «академічне письмо», «академічна доброчесність», «жанри академічного письма».
6. Охарактеризуйте принципи партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація».
7. Поняття критичного мислення.
8. Роль критичного мислення в науці.
9. Політичні, соціально-економічні, юридичні аспекти науки як соціального інституту.
10. Когнітивні аспекти науки як сфери пізнавальної діяльності.
11. Томас Кун і «Структура наукових революцій».
12. Поняття парадигми, наукового співтовариства.
13. Кризи і аномалії в «нормальній» науці.
14. Основні тенденції розвитку науки (ретроспективний та перспективний виміри).
15. Проаналізуйте концепцію епістемологічного анархізму П.Фейєрабенда.
16. Поняття істини. Функції істини у науковому пізнанні.
17. Проблема існування істини. Об'єктивізм та релятивізм.
18. Наукова істина та проблема пошуку її критеріїв. Раціональні засади істинності.
19. Верифікація та фальсифікація.
20. Практика як критерій істини.
21. Форми істини. Істина й омана.
22. Раціональне пізнання та його форми: а) поняття як основна форма раціонального пізнання; б) судження та умовиводи; в) роль категорій у функціонуванні і розвитку раціонального пізнання, мислення, свідомості.
23. Поняття моралі і довіри в науковому дискурсі.
24. Основні ціннісні орієнтири науковців.
25. Бюрократизація науки як виклик.
26. Поняття «етосу науки» Р.Мертон.
27. Основні принципи академічної доброчесності: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.
28. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
29. Форми порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).
30. Визначте проблеми і перспективи комерціалізації науки.
31. Поняття матеріальної та інтелектуальної власності.
32. Зародження права інтелектуальної власності за доби Просвітництва
33. Можливості й правила використання інтелектуальної власності.
34. Концепція «суспільного надбання» та концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі.
35. Запобігання плагіату як основний принцип академічної культури.
36. Поняття академічного дослідження.
37. Основні принципи дослідницької роботи.
38. Теоретичні та емпіричні методи дослідження.

39. Загальнонаукові теоретичні методи наукових досліджень. Системний метод. Історичний метод. Метод аналізу і синтезу. Метод дедукції та індукції.
40. Теоретичні методи, специфічні для дослідження соціальних явищ.
41. Спиральна динаміка наукового дослідження; дослідницьке коло (від вибору теми, до літератури, методів дослідження, структури роботи і висновків).
42. Поняття комунікації в науковому дискурсі. Види, типи, рівні комунікації.
43. Публічний виступ, презентація, доповідь: єдність форми і змісту; вербальна й невербальна складові (образність й виразність, аргументація, інтонація, міміка і жести).
44. Навички академічної дискусії, полеміки. «Мозковий шторм» (brainstorm).
45. Писемне мовлення: сутність, характеристики.
46. Поняття стилю і жанру. Науковий стиль та його різновиди.
47. Текст як форма реалізації академічного письма.
48. Основи тайм-менеджменту в академічній роботі.
49. Підготовчий, основний та завершальний етапи написання наукового тексту.
50. Композиція абзацу та композиція тексту роботи.
51. Вибір теми наукового тексту та визначення її актуальності.
52. Вибір теми наукового тексту (фундаментальні і прикладні теми).
53. Визначення об'єкту, предмету, мети та завдань наукового дослідження.
54. Постановка наукового питання, його зв'язок з соціальною проблемою, на вирішення якої спрямовано дослідження.
55. Складові частини наукової роботи. Вступ (необхідні елементи вступу), основна частина, висновки.
56. Принципи цитування та парафразу.
57. Визначення якості українських джерел: перелік фахових видань, затверджений ВАК, Інтернет сайти окремих журналів.
58. Етапи роботи з літературою.
59. Реферат як жанр академічного письма.
60. Особливості реферування перекладних текстів («фальшиві друзі перекладачів», принципи адекватності і трансформації).